

СТАНОВИЩЕ



върху дисертационен труд
за присъждане на Образователната и научната степен (ОНС) "Доктор"
по: Област на висше образование: 4.0. Природни науки, Математика и Информатика;
Професионално направление: 4.4. Науки за земята,
Научна специалност: Екология и опазване на екосистемите

Автор на дисертационния труд: Градимир Желязков Градев, докторант на самостоятелна подготовка, към катедра „Агроекология и опазване на околната среда“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЕЛОШИПА ВЕТРУШКА (*Falco naumanni*, Fleischer, 1818) КАТО ГНЕЗДЯЩ ВИД В БЪЛГАРИЯ“

Изготвил становището: Проф. д-р Стефан Ангелов Денев, Доктор на науките;
Тракийски университет, Ст. Загора; Понастоящем: Пенсионер;
Област на висше образование: 4.0. Природни науки, Математика и Информатика;
Професионално направление: 4.3. Биологически науки;
Научни специалности: Екология и опазване на екосистемите; Микробиология

определен за член на научното жури със Заповед № РД-16-1318/23.1.2021 г. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема. Дисертацията за присъждането на ОНС „Доктор“ е посветена на проблеми, свързани с редуциране числеността и популационните параметри на биологичния вид Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*, Fleischer, 1818), в т. ч. на критичното му застрашаване и постепенното му изчезване от територията на България, както и с търсенето на решения по тях. Горните проблеми са актуални и дисертабилни. Те са свързани с опазването на биологичното разнообразие в страната ни, на екосистемите и процесите във връзка с него, и с увеличаване числеността на природните популяции от този биологичен вид. Биологичното разнообразие е неразделна част от националното ни богатство и опазването му е законово регламентирано, поради приоритетното му значение за страната ни, което също прави дисертацията актуална и значима.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. На базата на направения литературен преглед и обективен анализ на цитираните по-горе проблеми, както и на представените съвременните нормативни изисквания в тази област е формирана целта и задачите на дисертацията, относно възстановяването на белошипата ветрушка (*Falco naumanni* Fleischer, 1818), като гнездящ вид в България.

От гледна точка на поставената цел и задачи, използваната методология е адекватна и съвременна. Приложението софтуер за статистически анализ на резултатите, с цел обективизиране на изводите, също е подходящ и съвременен. Извършена е сравнително мащабна и специфична изследователска работа. За реализирането на горната цел и на задачите произтичащи от нея, докторантът е участвал в разработката на Европейски

научен проект, на базата на който са финансиирани изследванията, което заслужава висока оценка.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати. Дисертацията е добре онагледена. В нея са включени 24 таблици и 18 фигури. Отделно от тях, в Приложението са включени още 17 оригинални снимки на автора, свързани с дисертацията. Експерименталните резултати са достатъчни по обем и съдържание и са добре представени.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература. Резултатите, от проведените теренни проучвания професионално и компетентно са анализирани, интерпретирани и дискутиирани на базата на цитирани научни публикации и на редица нормативни документи по проблемите на дисертацията. Използвани са общо 112 литературни източника. На базата на направеното обсъждане и дискутиране на резултатите са оформени 16 извода и 5 препоръки, с важно научно-теоритично и практическо значение.

5. Приноси на дисертационния труд. С разработката на дисертацията се правят редица оригинални, научни (5) и научно-приложни приноси (5), които са добре формулирани и произтичат от експерименталните резултати (стр. 83-84). Те се обективен критерий за приносния характер на дисертационния труд и за неговото научно и научно-приложно значение.

6. Критични бележки и въпроси. Докторантът се е съобразил с направените критични бележки и препоръки от заседанието на разширения катедрен съвет при обсъждането на дисертацията и разкриването на процедурата за защита. Те са взети в предвид при окончателното и оформяне. По тази причина нямам други критични бележки към представената ми за становище дисертация.

7. Публикувани статии и цитирания. Авторът на дисертацията е публикувал и представил общо 15 научни труда във връзка с нея, от които 12 са на английски и 3 на български език. Еднадесет (11) от трудовете са цялостно публикувани, а пет (5) са под формата на резюмета от участие в авторитетни национални и международни научни форуми. Дисертантът е водещ автор на 5 от тях. На 5 - е втори автор, и на 5 - съответно на трето и следващи места. Цитираните факти са добър критерий за личния му принос при разработката на дисертационния труд.

Важно е да отбележа, че три (3) от цялостно публикуваните му трудове по дисертацията са в авторитетни научни издания с Импакт фактор (IF) и/или Импакт ранг (SJR): *Journal of Biogeography* (IF=3.723₂₀₁₉; SJR 1.7; Q₁) ; *Biological Journal of the Linnean Society* (IF=2.203₂₀₁₈; SJR 0.91; Q₁) и *Ecologia Balkanica* (SJR₂₀₁₉ 0.14; Q₄). Те са индексирани и включени в международните бази данни: Scopus, Web of Science и много други.

Във връзка с дисертацията е представен списък с 8 участия на дисертанта в наши и чуждестранни научни конференции и 1 участие в международен конгрес, което показва, че резултатите от дисертацията са добре популяризиирани.

Дължа да кажа, че **два (2) от цялостно публикуваните му трудове до момента са цитирани 18 пъти в чужбина**. Тези цитирания са в авторитетни чуждестранни научни издания с IF и/или (SJR) и са включени в световноизвестната база данни Scopus (Виж: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=55915921600&zone>), което заслужава много добра оценка. Известно е, че цитируемостта на научните трудове е един от обективните критерии за значимостта на проведените изследвания и на оригиналните приноси в тях.

При проверката ми в Scopus установих също така, че до този момент, дисертантът е автор/съавтор на общо 13 научни публикации, в т.ч. 3 по дисертацията, които са цитирани общо 55 пъти. Индексът му на цитируемост (*h-index*) по Scopus е 5.0, което е много добър атестат за научната му подготовка, за работата на научния му ръководител Доц. д-р Т. Билева и на академичния състав при катедра „Агроекология и опазване на околната среда“ към АУ, гр. Пловдив.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на усвоените и приложените от докторанта съвременни методи на изследване; методичната издържаност на изследванията; анализът на експерименталните резултати; направените обобщения, изводи, препоръки и приноси; публикуваните научни трудове и тяхната цитируемост, считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Градимир Желязков Градев образователната и научната степен "Доктор" по научната специалност: *Екология и опазване на екосистемите*; Професионално направление: 4.4. Науки за земята, Област на висше образование: 4.0. Природни науки, Математика и Информатика.

Подписите в този документ за заличени във връзка с чл.4, т.1
От Регламент (ЕС)2016/679 (Общ Регламент относно защитата на данни)

Дата: 28.12.2021 г.
гр. Пловдив